

УДК 340:378:73(043.2)

Миронець О. М., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Переверзєва О. М., начальник відділу,
Кілійський районний відділ державної
реєстрації актів цивільного стану,
м. Кілія, Одеська обл., Україна

ВИЩА ЮРИДИЧНА ОСВІТА В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Система юридичної освіти у Сполучених Штатах Америки є унікальною, бо, на відміну від інших країн, у США немає бакалаврських програм з права. Найбільш поширені програми юридичної освіти в США є програмами рівня Graduate, що ведуть до отримання ступеню Juris Doctor (JD) або Master's degree in law (LLM). Програми JD призначені перш за все для тих, хто хоче бути практикуючим юристом в США, і сфокусовані на американському праві, тоді як програми LLM готують до міжнародної кар'єри в галузі права [1].

У США система юридичної освіти і саме право розцінюються як професійно-академічна галузь. Це означає, що студенти можуть вступати до університетів на правничі спеціальності тільки після отримання диплома бакалавра. Юридична освіта в цій країні є двоступеневою. Перший етап починається після отримання середньої освіти, тобто після завершення навчання у коледжі (3-4 роки навчання). Випускник отримує диплом бакалавра мистецтв (BA). Другий етап – вища освіта, яку здобувають у спеціалізованих школах або коледжах при університетах. Існують три ступені: 1). Доктор права (Juris Doctor, JD); 2). Магістр права (LL.M.); 3). Доктор юридичних наук (S.J.D.) [2].

Так як бакалаврський програм з права не існує, то останнім часом почали з'являтися програми Pre-Law або комбіновані програми, наприклад, Law and Society. Однак для вступу до програми JD не важливо у якій сфері був отриманий ступінь бакалавра, головне — його наявність, середній бал у дипломі, а також добре розвинуті навички письма, мистецтва публічних промов та критичного мислення, які перевіряються під час тесту [LSAT](#) та/або співбесіди [1].

Juris Doctor – JD є першим юридичним ступенем у США, який присвоюється після завершення трирічного терміну навчання. Для

отримання диплому доктора права, кандидату необхідно мати ступінь бакалавра, який здобувається у коледжах. Ступінь J.D. дає право його власникові займатися практично будь-яким видом юридичної діяльності, але на території США. Перш ніж почати займатися юридичною діяльністю, випускники програми Juris Doctor повинні скласти бар іспит. Кожний штат висуває власні вимоги до бар-іспитів, але усі вони вимагають, щоб студенти закінчили юридичну школу, акредитовану Американською асоціацією адвокатів [2].

Слід зауважити, що американські школи права, які повинні бути акредитованими вказаною асоціацією або іншим уповноваженим органом штату, не надають випускнику дозвіл на провадження юридичної діяльності, а лише забезпечує мінімальний рівень його компетентності, який і перевіряється під час проходження кваліфікаційних іспитів.

Крім того, аби стати юристом, недостатньо отримати диплом правничої школи; потрібно одержати ліцензію на «практику права» (practice of law) від спеціальної профорганізації юрисдикції – суду чи бару (bar). Бар, у широкому розумінні, це всі представники юрпрофесії; у вузькому – це спільнота правників певної юрисдикції (територіально – наприклад, штату, чи організаційно – наприклад, суду), уповноважена регламентувати «прийняття в правники» та притягувати до дисциплінарної відповідальності. Українським відповідником терміна бар може бути термін «правництво» (його нерідко неточно перекладають змістовно вужчими термінами «судова адвокатура» або «адвокатура»). Прийняття до бару означає визнання особи мінімально компетентною «практикувати право» та визнання її особистих якостей належними образу правника. Терміни бар і бар-асоціація (bar association) відмінні. Перше – це правництво загалом чи певної юрисдикції, членами якої обов'язково стають усі, хто бажає стати правником, тоді як бар-асоціація – це громадська організація на засадах добровільного членства. Так, у штаті Каліфорнія діє State Bar of California (Бар штату Каліфорнія) та чимало громадських організацій правників штату. У правничих школах також діють студентські бар-асоціації. Найбільшою бар-асоціацією є ААЮ (American Bar Association), до якої входять більше 400 тисяч представників усіх видів юрпрофесії, а також студенти-правники [3].

Legum Magister, Master of Laws – LL.M. на відміну від навчальних програм інших країн, у яких ступінь магістра вважається першим професійним рівнем, у США він є другим професійним ступенем після Juris Doctor. Програма LL.M триває один рік, після чого студенти можуть обирати спеціалізацію. Цей ступінь отримують головним чином іноземні студенти, які отримали юридичну освіту за межами США та прагнуть займатися юридичною практикою за кордоном. Як правило, власники J.D. рідко прагнуть до отримання LL.M. Предмети, які вивчають студенти, залежать від типу магістерської програми. Для участі у конкурсі на

зарахування до LLМ студенту досить надати копію диплома з оцінками, резюме, рекомендації та мотиваційні листи, іноді може знадобитися невеликий досвід роботи [2].

Кандидати, зацікавлені у докторських ступенях, можуть отримати ступінь Doctor of Juridical Science (SJD або JSD), а також Doctor of Comparative Law Studies (DCL). Вони є найвищими у США в галузі права та зазвичай потрібні для тих, хто планує академічну кар'єру. [1]. Цей ступінь присуджується за підсумками підготовки і захисту дисертації, для чого відводиться від 3 до 5 років, залежно від ВНЗ [2].

Отже, вища юридична освіта у США є розвинутою та ефективною, що зумовлює її широкий вплив на формування та розвиток вищої правової освіти країн світу.

Література

1. Юридична освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://edusa.org.ua/education-in-usa/legal/>
2. США. Юридична освіта за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrlawcouncil.org/yurydychna-osvita-za-ordonom/%D1%81%D1%88%D0%B0/>
3. Бігун С. Юридична професія та освіта в США / С. Бігун // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zahyst.in.ua/127>

УДК 340:378:430(043.2)

Миронець О. М., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Пузанова Н. В., приватний нотаріус,
смт. Чернігівка, Запорізька обл., Україна

ВИЩА ЮРИДИЧНА ОСВІТА В НІМЕЧЧИНІ

У Федеративній Республіці Німеччина працюють 44 юридичні університетські факультети. За даними німецького журналу «Focus», кращими з них є: Кельнський, Мюнстерський, Боннський, Берлінський, Мюнхенський, Фрайбурзький, Гамбургський, Франкфуртський, Тюбінгенський і, звичайно, Гейдельберзький. Це так звана «золота десятка» німецьких юридукумів. Тільки один із юридукумів ФРН приватний – вища юридична школа ім. Буцеріуса в Гамбурзі [1, с. 434].

Передумовами доступу до юридичної професії в Німеччині є: 1) закінчене навчання в університеті та успішне складання першого юридичного державного іспиту; 2) проходження підготовчої служби; 3) успішне складання другого юридичного державного іспиту [2, с. 126–127].

У цій країні склалася своєрідна система державної підсумкової